

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVI. Ч. 178. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 3-го серпня 1938.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 178. Jersey City, N. J., Wednesday, August 3, 1938.

VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТИ

ВА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Ред. "Свобода": Вірген 4-0237. — Ред. У. Н. Союзу: Вірген 4-1010.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE

СТЕЙТ ЗАДЕРЖУЄ ПРАЦЮ РОБІТНИЧОЇ РАДИ

НЬЮТОН (Айова). — Між стейтним урядом і федеральною Радою Робітників Відносин вирінув конфлікт за владу, коли стейтний губернатор заборонив екзамінові Ради вести слідство проти підприємства Мейтер Ко., фабрикантів машин до миття.

На приказ із Вашингтону екзамінові скликав переслухання на 10. годину рано в понеділок, відкрив його точно й зараз закрав, відложивши на 48 годин. За той час уряд видно сподівається вирішити справу.

ВИКРИЛИ ВЕЛИКИЙ АЛКОГОЛЬНИЙ ЗАГОВІР.

НЬЮ ЙОРК. — Велика лава присяжних суддів у місцевому федеральному суді постановила поставити на суд 103 особи, обвинувачені за приналежність до величезної шайки безправної торгівлі алкогольними напінками.

Між обвинуваченими є 6 поліцаїв. Як каже обвинувачення, шайка не заплатила урядові податку на суму 1 мільон 800 тисяч доларів.

ГАРЛЕНСЬКА РОЗПРАВА ПОКІНЧИЛАСЯ БЕЗ ПРИСУДУ.

ЛОНДОН (Кентокі). — Присяжні судді в гарленській справі за порушення 55 особами закону Вагнера не могли згодитися на один присуд і розправу покінчено без присуду.

Кажуть, що 7. присяжних були за повне звільнення всіх обвинувачених. Обвинувачені прийняли розбиття присяжних з признаками радості. Прокураторія старається повести проти них нову розправу. В цій справі відбудеться переслухання 17. вересня.

ДУШИВ ЖІНКУ, СКОЧИВ В ОКЕАН.

НЬЮ ЙОРК. — Команда великого французького корабля "Норманді" подала при причаленні корабля до місцевого порту урядові до відома, що Роберт Мур Донкен, 35-літній професор політики в університеті Колгейта, посварився в неділю до своєї жінкою, бив її душив, ба навіть пробував стратити з покладу в воду, а потім самий скочив в океан і пропав без сліду. Команда думає, що він згинув.

ЧОТИРИ БАНДИТИ НАПАЛИ НА БАНК.

НЬЮ ЙОРК. — Чотири молоді чоловіки напали в неділок зполудня на філію банку "Банк оф Нейпелз Трост Ко." на розі 1-шої Евені й 12-тої вулиці та, застрашивши револьверами урядовців банку й привнявши у банку сторонніх людей, забрали з нього готівки понад \$50,000, що була приготована для вивозу пандирним возом, і втекли. На алярі, даний трьома банковими урядовцями, під банк заїхали поліційні радіови авто, але бандити вже відїхали. Дперва тепер проходжі вулицями догадалися, що в банку сталася якась небувала подія.

СОЦІАЛІСТИ ЗРИВАЮТЬ З ПАРТІЄЮ ПРАЦІ.

НЬЮ ЙОРК. — Ваконний комітет Соціалістичної Партії стейту Нью Йорк пробував довести до якогось виборчого порозуміння з Американською Партією Праці, але заходи не повелися й Соціалістична Партія рішилася ставити при надходячих виборах самостійних кандидатів.

МАЮТЬ ДІСТАВАТИ ФАЛЬШІВІ ЗУБИ ЯК ДОПОМОГУ.

НЬЮ ЙОРК. — На основі угоди між міським додродійним департаментом та 9 приватними дентистичними ляраторіями 22,000 осіб, що одержують допомогу, дістають між іншим у дорозі допомоги фальшиві зуби.

НЕБУВАЛЕ ЗВАННЯ.

МИЛВОКІ (Висконсин). — Джан Гансер святкував небувалий ювілей: від 40 літ він займається кушанням мила в одній місцевій ляраторії. Ціль кушання — установляти склад мила.

Коли його питалися, як можна таку річ робити язиком, він заявив: "Мило можна кушати зовсім так, як кушається шпінат або яку іншу їжу".

БАТЬКО РАДИИ З НАРОДИН 26-ТОЇ ДИТИНИ.

ВАШИНГТОН. — Джордж Борман став батьком 26-тій раз і всім заявляє, що він з цього дуже радий. Цим разом йому уродився хлопець. Борман має 81 років.

АВТО ЗУДАРИЛОСЯ З ПОВДОМ: 5 УБИТИХ.

ГЕРІ (Індіяна). — У східній частині міста Гері наїхав небувалий ювілей: від 40 літ він займається кушанням мила в одній місцевій ляраторії. Ціль кушання — установляти склад мила.

СПРАВА ТРЕТЬОЇ КАДЕНЦІ РУЗВЕЛТА ПАКИ Й ПАКИ.

Сенатор Клод Пепер з Флориди, виїжджаючи до своєї жінкою на міжпарламентарну конференцію в Гаї, в Голландії, запитаний газетярами, що він думає про третю каденцію президента Рузвелта, заявив, що Рузвелт утретє кандидувати не буде. Чутко про цю кандидатуру вживають противники реформ Рузвелта як "червоного оселення" (в англійській мові так називається відвернення уваги людини від справжньої справи, немовби то перетягаючи комусь по червоному оселенню).

У СПРАВІ ЗЛУКИ ЗГОДИ БРАТСТВ З У. Н. СОЮЗОМ.

Як уже відомо, кожний член У. Н. Союзу отримав від головної канцелярії У. Н. Союзу чотири ріжні документи, що відносяться до справи злуки Згоди Братств з У. Н. Союзом. З тих усіх документів тільки один документ, а саме, "Заступництво на мітинг У. Н. Союзу", треба звернути до головної канцелярії найдалі до 10-го серпня 1938 року. Отже пригадуємо ще раз тим усім членам, що досі не звернули цього "Заступництва", щоб вислали його до головної канцелярії негайно, а в кожному разі не пізніше як до 10-го серпня 1938 р.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

МАНДРІВНІ ТАБОРИ ПОЛЬСЬКИХ МЕДИКІВ НА "КРЕСАХ ВСХОДНІХ".

Польська преса повідомляє, що польські студенти медицини вищих шкіл рішили в липні ц. р. владити низку мандрівних таборів "на Кресах Вхсхдніх". Завданням цих таборів — пііше польська преса — є журба про поліпшення санітарних умовин "кресового" населення. "Рівночасно члени табору будуть вести суспільно-освітню акцію" — маленький додаток...

АВТОСТРАДА ЧЕРЕЗ ГОРУ СВ. БЕРНАРДА.

В швейцарській Народній Раді 66 послів зголосили внесення, щоби пробити гору св. Бернарда й повести туди тунель з автострадою. До внесення долучили план з парисом на суму 10,000,000 швейцарських франків. Тунель пробудує на висоті 1,600 м. понад лоземом моря. Він буде 5 км. довгий. Проект цього тунелю має стратегічне значіння.

НАПАД НА ЄВАНГЕЛІЦЬКУ СВЯТИНЮ.

В стейті Параїба, Бразилія, в місті Католи до Роца, група, зложена з 60 людей, здемолювала євангеліцьку святиню. Описля та сама група напала на доми молитви в 2-х поближких селах. Євангеліцькі родини повтікали до інших місцевостей стейту і до Ріо Гранде до Норте. Євангеліцький пастор вислав телеграму до президента, просячи охорони.

ДВІ ПАНІ ПОБИЛИСЯ В ПАРКУ У ЛЬВОВІ.

У Львові в Стрийському парку посварились, а описля й побилися дві пані: жінка банкового урядовця й жінка купця. Жінка купця завважила бранзолету, що пропала була їй перед роком, на руці жінки урядовця. Справа опинилася в городській старості. Жінка урядовця заявляє, що бранзолету одержала в дарі від швагера, а він купив її в одному заставному заведенні; жінка купця каже, що бранзолету згубила в купельську тому рік.

ЕТЕРОМАНІЯ НА ПІДГАЛЛІ.

Польська преса бе на сполох, що на Підгаллі між гурами поширюється в жакливий спосіб етероманія. Лікарі стверджують, що наркотизується етером аж 30% тамошніх мешканців. Етер спроваджують зпоза німецького й чеського кордону, заправляють його мятю й іншими зіллями та так консумують. Від етеру людина спіне й божеволіє.

ДІТИ ВТОНУЛИ, А МАТИ ЗБОЖЕВОЛІЛА.

В Луцьку Ксея Максимчукова виїшла з трьома дітьми на беріг Стира. Тут діти всіляди до човна й поплили на середину ріки. В одній хвилині човен зачав тонути. Хоч як кричала мати, що не вміла пласти, діти втонули. Стир має в згаданому місці 6 м. глибини. Максимчукова на березі на переїмуні то сміялася, то плакала. Вона збожеволіла.

БУДУЮТЬ ПАМ'ЯТНИК ЗА ПАМ'ЯТНИКОМ.

Мистецька рада львівського магістрату радила над справою пам'ятника Словацького. Виринув проект побудувати цей пам'ятник перед новим університетом. Тимчасом на цьому місці львівський магістрат рішив іще перед війною побудувати пам'ятник Т. Костюшка. Навіть поклали уже вугольний камінь. Проект мистецької ради покищо зняли з денного порядку нарад.

ОФІЦІР І ТРИ ПІДОФІЦІРИ ЗГІНУЛИ ВІД ВИБУХУ ДИНАМІТУ.

В Крайовій (Румунія) під час військових вправ не вибухло вчас стрільно динаміту. Кілька вояків з офіціром наблизилися, щоби перевірити причину. Нараз наступив вибух. Підпоручник і три підофіцери згинули на місці. Два рядовики тяжко ранені.

РЕКОРДИСТ "АВТОМОБІЛІЗМУ".

У Парижі арештували чоловіка, що впродовж одного року вкрав 296 самоходів. Ба, що більше: він зміг іще перемалювати ці самоходи й відповісти їх "запорошити", щоби їх не пізнали. Талант рекордиста належно оцінили й запевнили йому заслужений відпочинок. Ще тільки не знати, який відпочинок присудить йому суд.

ХЛОПЧИК УТОНУВ, МАТИ В АРЕШТІ.

У Свидовій коло Товстого трапився жакливий припадок. Трилітній синок Марії Золотейської бавився над берегом ставу. Нараз хлопчик упав до води і втонув, хоч вода не була глибока. Мати зачала шукати синка аж за якийсь час. Вкінці завважила мертве тіло дитини на воді. Прокуратор велів цю матір за недогляд арештувати.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕСУСПІЛЬНУ ПОВЕДІНКУ.

Дирекція поліції в Граці (австрійська Німеччина) видала остерогу, звернену під адресу тих власників камениць, що відмовляються винаймати мешкання родинам, які мають численну дівтуру. Такі каменичники будуть тягнути до відповідальности за неспільну поведінку.

МАЮТЬ БУДУВАТИ "НАДДОРОГУ" З ПІТСБУРГА ДО ГАРИСБУРГА.

Реконструкційна Фінансова Публікація й Адміністрація Робіт виробляють план будови наддороги для авт між Гарисбургом і Пітсбургом коштом 58 мільонів доларів. Дорога має бути 162 миль довжини, має мати кілька тунелів та ні одного перехрестя.

ОДНОРОДНЕ, ЧИ РІЖНОРОДНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В ШВАЙЦАРІ?

У плебісциті 360,000 швайцарців висловилися проти 310,000 за введення одnorodного карного законодавства в цілій Швайцарії.

ВЕЛИКА ЯПОНСЬКО-СОВЕТСЬКА БИТВА

МОСКВА. — Московський урядовий комунікат доносить, що на Далекому Сході вивязалася на узгір'ях Чанкуфенгу знов велика битва між советськими військами і японськими, внаслідок чого советські відділи знов заняли згадані узгір'я. Притім згинули 400 японців, а кількості було ранених. В битві брали участь літаки, повзи і тяжка артилерія. Щодо советських втрат, то комунікат говорить, що згинули тільки 15 советських вояків і кількадесят було ранених.

ТОКІО. — Японський урядовий комунікат про битву на советсько-корейській границі не згадує нічого, а також не згадує нічого про захоплення узгір'я Чанкуфенг советськими відділами. Зате говорить, що советські літаки, в числі 50, наїздили на територію Кореї і бомбардували міста. Кільканацять літаків зострілено. Обі амбасаді, в Токіо советська, а в Москві японська, внесли на руки дотичних урядів протести й остероги.

БОРЮТЬСЯ З ПОЛЬСЬКИМ НАСИЛЬСТВОМ.

ЛЬВІВ. — У Варшаві відбулася минулого місяця нарада православних єрархів і делегатів Холмщини та Підляшшя в справі останньої акції проти православ'я. Наради мали дуже гострий перебіг та виявили частинно те страшне спустошення, до якого довела протиправославна акція польського уряду і польського костела. На закінчення промовляв митрополит Діонісій, який вівзав присутніх спокійно та мужньо обстоювати правду. Велике вражіння на учасників викликала поява делегатів-селян з Грубешівщини, які привезли такі найновіші новини: "Вчора — говорили вони — розібрали церкву в Чомові, а в Маночі спалили. Така сама доля стрінула вчора церкви в Ляшкові, Новосілках, Жабчі, Буткові. Невідомі справники підпалили теж в останніх двох днях деякі попівства, побили двох священиків, а одного хотіли застрілити". Все це діялося лише впродовж кількох днів. А протиправославна акція триває вже пів року... Наради рішили вислати до влади меморіал з домаганням припинити ту непогамовану протиправославну акцію.

ЗАВЗЯТА БОРТБНА НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

ГЕНДАЕ (Франція). — На еспанських фронтах далі ведуться завзяті бої. Обі сторони не подаються. Червоні війська нагромаджують велику скількість воєнного матеріалу, а також свої резерви, і задумують розпочати на широку скалю офензиву проти націоналістичних військ. Покищо вони захопили на теруельським фронті містечко Камарену.

БОЛГАРІЯ ВІДЗІСКАЛА ПОВНІ ПРАВА.

СОФІЯ. — Болгарія відзискала тепер усі права узброюватись довільно і держати таку армію, яка їй подобається. Ті права Болгарія була втратила, програвши останню війну. На неї наложили були зобов'язання не держати більше як 31,000 вояків враз з поліцією, а також не будувати тяжких воєнних машин. Тепер усі балканські держави згодилися цю заборону зняти. Передбачають, що тепер Болгарія приступить до балканського союзу, який отсе твориться.

АРАБСЬКЕ ПОВСТАННЯ КРІПШАЄ.

ЕРУСАЛІМ. — Між арабськими повстанцями й англійськими відділами вибухли знов сутички, в яких згинуло кілька арабів. Назагал арабські повстанці чимраз краще організуються і захоплюють чимраз ширші впливи. Серед арабського населення навіть прийнялася приповідка, що "англійська влада в Палестині триває впродовж дня, а арабська, як тільки заїде сонце". Арабські повстанці навіть позаводили вже свої суди, до яких населення дуже радо горненється, уникаючи місцевих, урядових судів. Гроби складають на потреби повстання великі грошеві суми.

ІТАЛІЙЦІ ВИКИДАЮТЬ ЧУЖІ НАЗВИ.

РИМ. — Фашистська партія видала розпорядження, щоби італійці стримувалися від уживання чужих слів, таких, як "гат догс", "кактейл", "сендвич", "ор-дєвр" і т. п., а на їх місце впроваджували свої власні назви. А коли таких назв в італійській мові нема, то треба їх підшукати.

ПЕРЕГОНИ В УРОДИНАХ.

СІДНЕЙ (Австралія). — В австралійським парламенті один соціалістичний посол подав внесок, щоби запровадити "перегони в уродинах" впродовж наступних десятих літ. Ті родини, які будуть мати за той час найбільше дітей, дістали б великі нагороди. В той спосіб піднесеться число уродин, яке в Австралії в останніх часах занепадає.

Василь Галич.

ЯК ПИСАТИ УКРАЇНСЬКІ НАЗВИЩА ПО АНГЛІЙСЬКИ

(Докінчення).

6. Одно з найбільш розповсюджених українських назвищ, особливо в Галичині, Буковині і Закарпатті, є те, що кінчиться на „чук“, як Ткачук, Шевчук, Бойчук. В більшості вони короткі, двоскладові, і не тяжкі американцям, коли написані правильно. Головною треба вважати при кінці, щоб диктати звук „чук“ а не „чок“. Тому треба закінчувати їх двома „о“ (oo) або з французькою через „ou“. Отже писати їх Tkachook або Tkachouk, Shevchouk, Boychouk.

7. Широко знані є суто наші назвища, котрі кінчаються на „люк“ і „люк“, як наприклад: Ганюк, Кабанюк, Оленюк; Галюк, Завалюк. Мають найліпше їх писати через „iuk“ при закінченні: Haniuk, Kabaniuk, Oleniuk; Haliuk, Zavaliuk.

8. Найчастіше неправильно писані назвища як рідною мовою так і по англійськи, це ті, що кінчаються на „ський“. По українськи все треба писати їх при закінченні через „ський“. Такі назвища всеосвітнього характеру. В Америці всі словники, опріч поляків, пишуть їх через „ky“ при закінченні. Отже треба писати: Ostapky, Yavorsky, Hayovskyy, Yablonsky. Хто закінчує своє назвище через „ки“, то виставляє себе як поляк. Шкода, що так багато наших людей через незнання поповняють цю помилку. В Галичині польський уряд змушує українців підписуватися по польськи, накладає грошові карни на священників за українське закінчення. А тут, на вільній землі в Америці, ми самі робимо собі пакість...

9. Досить знані назвища по всіх частинах України є ті, що кінчаються на „ик“ і „ич“, як Мельник, Зубик, Білик; Глович, Зварич, Сич. Найлегше є їх писати: Melnik, Zoubik, Bilik (Beelik); Glovich, Zvarich, Sich. Ці всі назвища (або майже всі) українці часто пишуть по польськи в Америці, опріч наших редакторів англійських видань, котрі все стараються писати їх правильно.

10. На останку треба згадати і про такі звісні назвища, що нагадують двоїного сина і кінчаються на „шин“. Нале-

жать вони до найбільш розповсюджених назвищ на Поділлі. Гнатишин, Іванишин, Данилишин належать до найбільш знаних. В Америці дають вони трохи неприємності нашій молоді, як про це вже була дискусія на сторінках Ukrainian Weekly. Однак і такі „довгі“ назвища, як написані правильно, не повинні давати трудно при вимові писати їх: Hnatiishin, Evanishin, Daniliishin, Hrihorishin.

Поза цими назвищами мають українці багато інших різнородних, котрі є більш індивідуальні і не є так легко згрупувати їх, або скласифікувати. Є такі рідкі назвища, що видаються незграбні і дійсно морочать американцям голову; от вам три приклади: Завалихата, Великохатко, Заблудинченко. Громадянин у Норт Дакоті, що мав друге з цих назвищ, переклав його на англійське „Bighouse“ і воно стало нібито зрозуміле, але дуже походить на індіанське. Декотрі наші особи в Америці змінили свої назвища на коротші, українські; інші по-викривлювали свої, а ще інші — законно чи незаконно — поприбирали собі скандинавські або англійські назвища.

Змінити назвище, коли хтось мусить, треба законно, через суд, найлегше при виборі громадянських паперів. З нагоди набуття громадянства часто змінюють свої назвища нові американці, як це видно з газет. Замітне є те, що німці фініші і скандинави прибирають якесь інше назвище свого народу, а слов'яни скорочують свої, або прибирають такі, які попадуть. Сама заміна назвища не змінить чоловіка, ані не зробить його здібнішим робити якусь роботу. Значить, не відчиняйте дверей до поступу. Зміну не є тяжко довершити. Але опісля бувають різні невідгоди. Тому треба справу належно оцінити, і коли хтось мусить змінити назвище, то нехай прибере собі українське ім'я, може таки з свого роду. Але заки прийде до такого рішення, хай спробує виписати своє назвище правильно по американськи та почитати чужинців, як його вимовляти.

НАПЕРЕДОНІ називають світової бурі пригадаймо світові, що українська справа є на одному з перших місць в ряді тих проблем, що їх майбутній конфлікт має розв'язати. Зробім це на

НАЦІОНАЛЬНИЙ МАНІФЕСТАЦІЙ 4-го ВЕРЕСНЯ (September) 1938

В НЮ ЙОРКУ
HIPPODROME, at 43 Street & 6th Avenue, NEW YORK CITY

СЕНАТОР ГОФІ НЕ БОЙТЬСЯ РОЗСЛІДУ.

Сенаторові Джоєфеві Гофеві доручено в Гарисбургу визнання/явитися на розсліду Демократичної адміністрації в Пенсильванії, що її веде велика лава привабливих суддів. На це сенатор Гофі виїхав із сестрами на вакації до Європи. Визнання назвав дешевим політиканством.

З ДНЯ

ТАНЦІ І ПОЛІТИКА.

Здавалосяб, що між танцями і політикою нема ніякого зв'язку. Танці — це танці. Зійдуться люди, хочуть розвеселитися, забавитися й починають танцювати. Що тут політика має до діла?

А всежтаки між ними двома поняттями є зв'язок. І то тісний. А виявили його такі наїкомпетентніші люди в тій справі, а саме, вчителі танців на своїй конвенції в Нью-Йорку, що відбувалась кілька днів тому.

ПОРУЧАЄ НАРОДНІ ТАНЦІ.

Той сам Доналд Грент говорив, що люди повинні плекати класичні танці, а також народні танці. Бо в народних танцях відбивається нераз ціла індивідуальність даного народу. Випробовуючи їх віками, даний народ вибрав усе, що добре для нього, а відкинув усе, що лихе, нездорове й шкідливе.

Бо це вже стара правда, що ті речі, які хвилюють нам, можуть приносити приємність, не все є нам корисні, коли брати їх на далеку мету. Дуже часто ці речі саме на дальшу мету є шкідливі. А народна мудрість, виявлена в народних мистецтвах впродовж довгих віків, перевірила це все і залишила добрі і здорові елементи, а відкинула нездорові.

ВПЛИВ ТАНЦІВ НА ЗДОРОВЛЯ.

Грент також підкреслює, що танці, але відповідні танці й умірено вправдані, дуже добре впливають на здоров'я. Вони добре діють на

рівномірний розвій усіх тілесних органів, а також надають тілу гнучкості і зручності. Людина, яка плекає танці і їх умірено вживає, набирає приємних рухів, дістає гарний хід. А діти, які мають схильність до деяких тілесних деформацій, можуть уникнути цього, коли під доглядом досвідчених учителів вправлятимуть танці. Танці це фактично легка гімнастика, але з мистецькою за красою.

Повертаючись ще раз до „хитальних танців“, Грент сказав, що вони того всього не дають. Він також сказав, що вони зникнуть, як тільки в Америці настане економічна поправа й не буде потреби задуриковувати себе наркотиками, щоб забути прикрив стан.

НАСТРІЙ ВІДБИВАЄТЬСЯ ВСЮДИ.

До цього треба додати, що духовний настрій чоловіка відбивається не лише в танцях, але всюди: в його шоденній роботі, його поведінці, а далі в його обличчі, його рухах, його поставі, його ході.

Людина пригноблена, чи поденервована інакше ходить, ніж людина спокійна і зрівноважена. Є люди, які стало є поденервовані, стало неспокійні. А через те і їх хід став відбиває цю нервовість. Коли людина постійно в задуманій стані, то її голова звичайно тримається похило, а очі опущені вниз. А це тому, що, будучи скупченою думкою, людина не хоче розсідати своєї уваги речами, що є довкруги неї. Людина пригноблена, змучена і знеохочена, звичайно опускає руки вниз. Вона горбиста, а це з черги змінює теж її кроки.

Є люди, які вмюють відчитати настрої людей по черевиках, чи радше по обцасах. Коли обцаси викривлені до середини, то це має інше значіння, ніж коли викривлені на боки. Також своє значіння має те, чи підношва викривлена з правого боку, чи злівого, зпереду, чи посередині.

Ось так різні речі на світі мають нераз між собою такі безпосередні зв'язки. Можливо, що незадовго хтось напише книжку про вплив адміністрації Рузвельта на викривлені черевики.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СИРАКУЗ, Н. Й.

Жалібна академія.

Увесь український нарід покритий жалобою з причини замордування большевицьким агентом у Роттердамі вождя українських націоналістів, полк. Е. Коновальця. До цієї жалоби й смутку прилучається й наша сиракузька громада і своїх дітей сильні характери;

хилить чоло перед великою жертвою.

В неділю, 12 червня ц. р., о. М. Кузів відправив панахиду по бл. п. полк. Коновальця. Підчас панахиди співав церковний хор під проводом дяковича Я. Заяця. Перед панахидою о. Кузів виголосив проповідь про значіння тої роботи, яку виконував покійний для свого народу.

Дня 10 липня ц. р. відбулася в галі У. Н. Дому жалібна академія. Того дня повівав з У. Н. Дому чорний прапор на знак жалоби. А вечором відбулась академія, на яку прибуло багато людей, місцевих і позамісцевих. На сцені виставили портрет полк. Е. Коновальця, прибраний цвітами й жалібними лентами. По обох боках стояли прапори: американський і український.

Жалібну академію відкрив член місцевого відділу ОДВУ ч. 9, п. В. Осухівський. Повстанням з місць присутні віддали поклін покійному полковникові. Деклямацію „На вічну пам'ять вождів“ і „Вдарив грим“ — виголосив п. В. Прибило. Головний реферат виголосив п. В. Іванік з Йорку. Хор укр. гр.-кат. церкви, під проводом п. Я. Заяця, відспівав „Ви жертвую в бою“.

Далі йшли такі точки: промова п. І. Пігуляка, промова о. М. Кузіва, в якій бесідник закликав родичів плекати в своїх дітей сильні характери;

хорова точка „Ой, впаив стрілець“; промова п. Д. Орника. Академію закінчено гимном „Ще не вмерла Україна“.

Підчас академії переведено збірку. Зложили: М. Співак \$2; по \$1: К. Рибак, І. Пігуляк, о. М. Кузів, М. Гладун, М. Гринчук, В. Пастух, В. Осухівський, В. Прибило, М. Спігур, К. Бура, Л. Залеський; В. Карбівничак 75 ц.; по 50 ц.: А. Яворський, І. Ліщинський, М. Даньків, М. Новинчук, М. Лобур, В. Лобур, С. Козуб, М. Ліщинський, М. Ратіш, І. Каменюк, М. Каній, Я. Заяць, П. Гусак, Г. Туркевич, Д. Орнич, М. Мілер, І. Кравчук, К. Мушак, В. Корняк, Л. Кіт, А. Костів, М. Дембіцький 30 ц. Разом \$33.80. З розпродажу малих відзначок \$16. Разом \$49.80. По відтягненні коштів гроші будуть вислані на призначену ціль.

Гавриіл Туркевич.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КОТОВІЛ, ПА. Місячні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, відбулись в неділю, 7. серпня, за раз по Ст. Божій. Просити всіх членів, щоб були всі привітні як один і мали з собою ті відозви, які отримали від головного уряду, а то від предсідника й від рекордового секретаря. Мих. Там, предс.; Вас. Чернецький, кас.; П. Турчин, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбулись в суботу, 6. серпня, в годині 7. вечір, на Saint Boniface Hall, 345 Main St. Просимо всіх привітати. — Петро Криловський, предс.; Іван Бурнас, секр.; Сергій Винарський, кас.; Стефан Сосовський, рек. секр.

ПОЗІР! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ ПОСТУПОВИЙ, ВІД. 70. У. Н. СОЮЗУ В ДЖЕРЗІ СІТІ

В НЕДІЛЮ, 7. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938. Р.

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

З ПОСВЯЧЕННЯМ ПРАПОРІВ

у PATRYLOW'S GROVE, Michigan & Fairfield Ave's, KENILWORTH, N. J. ПОЧАТОК У ГОДИНІ 2. ПОПОЛУДНІ. ВСТУП 50 ЦЕНТІВ

Дорогі Земляки! Український Клуб Поступовий влаштує цей пікнік з нагоди 35-тої річниці свого заложення. Як одно з найстаріших і найбільш товаришів в Джерзі Сіті просить усіх українців, місцевих і з околиць, до найшвидшої участі. Прийдіть всі і беріть з собою нашу молодіж. Не лише будете привітні при вчорішній посвятиній прапорів, але будете могли гарно забавитися і потанцювати при звуках доброї музики та натішитися на здоровому повітрі в прекрасному парку. „Боси“ будуть забирати учасників в годині 12:30 по обіді на: Файт вул. при У. Н. Домі; Джанстон, ріг Бен Горн вул.; Сусекс, ріг Грін вул.

DIRECTION by auto: Pulaski Skyway to Junction past Newark Airport. Take road straight ahead Route 29, till Michigan Ave., on left side by George's Grove restaurant, then reaching Kenilworth, watch for Patrylow's Grove sign. Уряд Клубу.

УВАГА! ФІЛЯДЕЛЬФІЯ Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Подається до відома всім патріотичному віруючому загальному філядельфійського округу, що так, як минулими роками, так і цього літа улаштується на дохід нашої Вищої Школи в Стемфорд!

Український Католицький День

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ

В ШІЦЕН ПАРКУ, 83-та і ТІНІКУМ ЕВЕНЮ (там, де і минулими роками). Свято пічнється Архієрейською Службою Божою в годині 11. рано (літній час). Запрошуємо всіх українців взяти участь, а тим самим дати як найбільшу моральну і матеріальну піддержку нашам культурним установам на американській землі. 178 Комітет.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, Й ОКОЛИЦІ!

БРАТСТВО СВ. АП. ПЕТРА Й ПАВЛА, ВІДДІЛ 102 У. Н. СОЮЗУ, ВЛАШТУЄ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 7. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938.

В ГОРОДІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ, PLEASANT VALLEY — HOERTZ RD.

На цей пікнік запрошається всі Товариства, Братства й все Громадянство міста Клівленду і околиць. На пікніку будуть різні несподіванки, добрі напівки і смачні перекуски. До танців буде пригравати така добірна музика, що всі будуть задоволені, за що речить — Комітет. 178

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ.

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ!

Українські Громадяни Нью-Йорку й околиць! Потрібно 500 статистів і статисток до масових сцен у фільмі „Запорожець за Дунаєм“. Першенство мають танцюристи та їх родичі. Зголошуватися на адресу: AVRAMENKO FILM CO. LTD., 112 WEST 48th STREET, NEW YORK CITY.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ!

Бабські Забобони, комедія у 4 відслюхах (5 муж. 2 жен.)	25 ц.
Берім біду за роги, велика збірка веселих сцен, пісень-куплетів, розмов та одноособових і збірних самоговорок, на веселій вечір	45 ц.
Вигайливий бурсак, комедія для молоді в 2-ох діях, з часів Хмельниччини (2 жінчини, 4 мужчин, дівчата, хлопці)	25 ц.
Козачка, пєса на 4 дії, (10 мужчин, 3 жінчин, гурт)	30 ц.
Ой видно село, драма на 3 дії, з недавнього минулого (6 мужчин, 3 жінчин, гурт)	35 ц.
Село на сцені, збірка монологів, діялогів, співів і представлень, які надаються для влаштування; ревії, вечірні, товаришські зібрання тощо	30 ц.
Ой три шляхи широкі, драма з сучасного життя в 4-ох діях, 8 муж., 5. жен.	30 ц.
Садок вишневий коло хати, пєса на одну дію, на підставі молодого життя Тараса Шевченка. 2 муж., 1 жінка, 6 дітей	25 ц.
Інсценізації вибраних творів Тараса Шевченка з 15 образками, укладу сцени та 6 піснями в нотах	40 ц.
Козацький рік, пєса на 3 дії в 5 відслюхах, 5 муж., 4. жен.	30 ц.
Київ нащ, історична драма на 5 дії з часу боїв українського війська з большевиками, 8 муж., 2 жен.	30 ц.
Інститутка, інсценізація на 6 картин з оповідання Марка Вовчка. 10 жен., 2 муж.	35 ц.
Слава Кобзареві, сценічна картина, присвячена пам'яті Тараса Шевченка, з додатком 7 пісень на Свято Шевченка.	25 ц.

На кредит і на С. О. Д. не висилаємо. Замовлення висилайте на адресу:

“SVOBODA”

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ЯК ПОВСТАЛА ЗАПОРІЗЬКА СІЧ

Назву „Січ“ пояснюють звичайно в значенні „засіки“ — зрубаного дерева, уложеного так, щоб воно могло служити охороною, загороджуючи дороги ворогові, далі — дерев'яного укріплення.

Степове господарство, яке вели на Подніпров'ї в XV—XVI столітті, дуже вимагало, таких укріплень для охорони від татарських наїздів, від дрібних татарських ватаг, що увихалися за „уходниками“ по пасіках, ріллях, рибальських затоках, і забирали їх у неволю, коли вони не мали де сховатися. Людські постійні оселі трималися під стінами замків, порозкиданих зрідка по широкому просторі Подніпров'я та Побожжя. Поза цими „острогами“, укріпленими містами при замках, господарство — чи рільне чи ловецьке, чи пасічницьке, чи рибальське — мусіло вестися дуже обережно, оборонною рукою, міркуючи так, щоб кожної хвилини було де сховатися від несподіваного татарського наїзду або дати йому відправу.

Царський висланець Ляоста, що переїздив Україною при кінці XVI століття, описуючи степове пограниччя Брацлавщини, звертає увагу на „дивні, малі, відокремлені домки із стрільницями“, що зчаста видніють серед тамосінь піль — „туди тікають селяни, коли на них несподівано й нагло нападуть татари та бороняться відсіч — бо кожний селянин, як іде в поле, бере на плече рушницю, а при боці має шаблю або тисак, тому, що татари тут дуже часто вештаються і майже ніколи нема від них безпеки“. Коли так було вже серед численних осад у часах, коли осіла колонізація присувалася до степу, то тимбільше таких сховищ потребували „уходники“ на довшій Дніпрі, в другій половині XV століття або в першій половині XVI. Вони запускалися далеко, на кілька десятків миль від пограничних замків, у глибину степів, у сусідство татарських кочовищ і випасів, і так з одного боку мусіли ввязатися в більші організації, спілки добре озброєні, готові кожної хвилини дати сильну відправу напасникам, з другого боку — повинні були робити безпечні, укріплені становища, сховища для оборони від сильнішого ворога. І справді, ухидницька територія, що далі від замків, а ближче ворога, тим густіше мусіла бути вкрита такими укріпленнями, „городками“ ухидницькими. Вже серед скарг

черкаських міщан на „новини“, які позаводили на них старости в 1530-х роках, стрічаємо нарікання і на те, що вони не дозволяють ухидникам ставити в укладах „городків“. Старости робили це тому, очевидно, що такі городки давали ухидникам змогу загніжджуватися в степах на певних укладах, тимчасом як старости, в інтересах своїх поборів із ухидників, хотіли їх тримати в можливій залежності та контролі. Та власті і сили в тих далеких степах старости не мали і перешкодити основуванню таких „городків“ поправді не могли. „Городки“ стали й далі і вони служили як важна точка спротиву. Коло них скуплялися й організувалися ухидницьке населення — козацькі війська — та загніжджувалися в степах. Особливо важне значіння мали такі козацькі укріплення на головній шляху ухидницького та козацького промислу — Дніпрі. Було їх багато. В оповіданні про погоню за татарами Язловецького 1571 року названо такі важні: Базавлук, Хортиця, Білозерський Острів — цей найдалше висунений — в найближчій сусідстві татарських кочовищ.

В 1550-х роках Дмитро Вишневецький*) побудував замок волинський магнат, перший відомий в історії козацький гетьман, воював проти татар. У поході козаків на Волощину попов у турецький полон, покращив смертю у Царгороді в 1563 році. Український наріз зложив гарну думу про смерть Дмитра Вишневецького. Потомка Дмитра Вишневецького, Єремію (Ярему) Вишневецького, воєводу, власника Лубенщини та сусідніх округ, в 1648 році прогнали козаки з лівобережжя і він вів проти козаків завзяту війну. 1649 року боронив Збараж проти Хмельницького. Сина Яреми, Михайла, виборили поляки королем (1669—1673). Цей король після невдалої війни відступив туркам у бучацькому мирі 1672 р. Поділя з Кам'янцем на Хортиці, обсадив його залогом та озброїв артилерією. Так то дав він візирець січових укріплень у більшій стилі та взагалі в життя козацьчини вніс багато нових ідей — і дав новий розмах козацькій політиці і її силі. Його ім'я зв'язане назавжди з Січчю, а Хортицею спеціально. „Це острів славний воєнною організацією героя Вишневецького“ записує польський письменник у 1580-х роках.

Ця то інша Січ служила як головне гніздо козацьчини в тих часах, залежно від різних обставин. В міру того, як козацьчина зв'язувалася все більше в організовану цілість, *

ФІЛЬМОВА ЗІРКА ШАСЛИВОЮ МАТРІЮ.

Клара Бов, відома широкою своєю роллю на екрані, вродила недавно сина. Як йому було 4 тижні, вона привезла його до фільмової студії й казала з нього зняти рухомий образок. Вона є жінкою Рекса Бела, фільмового актора, що грає „кавбоя“.

вироблялося поняття головної, центральної Січі — однієї для всієї козацьчини, для всього „Низу“ Дніпрового. Якій припадала ця ролля в дану хвилину, носила назву загальної призначеної „Січі“.

В 1580 році з'являється в історії назва „січових козаків“, що є доказом довершення і кристалізації козацтва. Січ стала осередком козацького життя і його представництвом. Пізніше претензії січовиків (в середині XVII століття), що Запорозжжя має надавати тон козацькому життю, анахроністичні для того часу, основувалися на старій традиції XVI століття, коли степове запорозьке життя мало справді величезне значіння у розвитку козацьчини, а Січ була головним осередком. Така ролля Січі протягнулася до самої Хмельниччини: аж тоді козаки стали господарити „на волості“, в „городові“ України, могли тут організуватися самостійно, і Січ утратила значіння осередка всієї козацьчини — а зберегла лише значіння моральне — як школа козацького завзяття та лицарської слави.

Твір, що розійшовся.

Молодий письменник каже: — Мій найновіший твір розійшовся в кільканадцятьох тисячах примірників. — Дійсно? — Так, усі продані. — Неможеливо! А що то було? — Фейлетон у „Новій Часі“.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ БРИТЕН, КОНН.

Другий День Української Жінки.

Українське жіноцтво влаштувало цього літа „Другий День Української Жінки“ в Нью Бритен, Конн. Ці заходи жінок треба щиро привітати. Бо вони викликають серед жіноцтва почуття громадянських обов'язків, повчають жінок у різних суспільних справах, а далі заохочують їх брати активну участь у різних організаціях на користь українському народові.

А цього саме потрібно тепер більше ніж колинебудь передтим. Бо вороги винищують українські жіночі організації на рідних землях. Ось недавно припинили існування найбільшої жіночої організації, „Союз Українок“. Тому українське жіноцтво на еміграції мусить подвоїти свою працю, щоби бодай вчасно направили те лихо, що його вороги заподіяли на рідних землях.

Українські жінки, зорганізовані при Українським Червонім Хресті ОДВУ, зо свого боку роблять те, що можливе, щоби принести звідсіля поміч українським визвольним змаганням, та щоби піднести на дусі й оосвідомити українську жінку в її суспільних обов'язках. Одним зо способів цієї роботи Українського Червоного Хреста є це, що він влаштує Українські Жіночі

Дні. Перший такий День влаштувано минулого року в Нью Йорку. А другий цього літа буде влаштований 7 серпня в Нью Бритен, Конн.

В той День українські жінки повинні добре застановитися над своїми обов'язками супроти рідного народу та себе запитатися, чи вони всі докладають свою частку до сповнення нашого державницького ідеалу. Грошовий дохід зо згаданого Дня є призначений на санітарію для подітних збігців, які десятиками вештаються по вулицях чужих столиць та якими нема кому заорікуватися. Минулого року Жіночий День у Нью Йорку на ту ціль придбав гарну суму. Ми віримо, що цей черговий День буде негірший. Та кожна жінка мусить подбати про те, щоб і сама прийшла і ще кого з собою взяла.

Ми віримо також, що цей Черговий День піднесе нас морально ще більше, ніж попередній. А успіх його хай буде гідною відповіддю нашим ворогам, які стараються в зародку задавити всяку організовану працю українського жіноцтва. Ми бачимо, що українські жінки на рідних землях також не попадають у розпук з причини якоїнебудь невдачі. Ми бачимо, що як тільки вороги розв'язали „Союз Українок“, на його місце створилася відразу друга українська жіноча організація, „Дружина Княгині Ольги“. Вони там мусять зводити боротьбу з владою. А ми тут маємо повну волю робити те, що уявляємо. Тому на нас лежить тим більший обов'язок проявляти громадянську роботу і нести поміч краєві. Не зражуймося малими невдачами. Йдім усе вперед, через працю до перемоги.

А. Серела.

КОГОЗ, Н. І.

Прогулянки на маніфестацію.

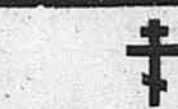
Ми, українські націоналісти по різних місцях, повинні добре подбати про те, щоби побути на українську маніфестацію, що її влаштується заходами центральної управи ОДВУ 4 вересня ц. р. в Нью Йорку. Хоч у тій справі центральна управа ОДВУ вже видала об'яву, то проте серед нас знаходяться такі українці, які мало тим цікавляться. А коли ми не будемо звертати належної уваги на ці справи, то хто буде?

Вже тепер всі українські націоналісти на місцях повинні порозумітися і зорганізувати прогулянки. Вони повинні налягати собі спеціальні боси, бо

це навіть дешевше винеся. Там буде нагода побачитися зо старими знайомими; буде нагода почути бесідників з рідних земель, які говорять про те, що робиться в напрямку сповнення нашого національного ідеалу, вчуження наших земель зпід займанщини та створення нашої власної держави. Там будуть також представники з інших еміграцій, як з Канади, Аргентини. І їх слова будуть цікаві і варт кожному з нас почути, що там українці роблять. Ось так разом ми скріпимося морально до дальшої праці.

Т. Малігловка.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 27. липня 1938. помер у Перт Амбоу, Н. Дж., довголітній член Бр. св. О. Ніколая, від. 104. У. Н. Союзу ПAVЛО КУЗІВ.

Покійний родився в 1880 р. в селі Тирава Волоська, повіт Санок.

Похорон відбувся в суботу, 30. липня 1938, в годині 10. рано.

Земля йому пером! Гарасим Мисак, секр.

У п'ятницю, 29. липня, 1938. помер у Сейр, Па., довголітній член У. Н. Союзу і Товариства „Вільні Козаки“, від. 236, МИКОЛА БАБІЙ.

Покійний родився в селі У-висла, повіт Гусятин.

Полишив жінку, брата й багато приятелів.

Вічна йому пам'ять!

СПРОСТУВАННЯ

В „Свободі“ ч. 170 було подано з Нью Гейвен, Конн., що ексекютива Стейтвотер Організації призначила замість вінка на могилу полк. Е. Ковальця \$16.62 на визвольну боротьбу. А дійсно було так: за старанням пані К. Маланчукової зібрано з продажу кардков \$16.62 і призначено їх на вище згадану ціль самими жертводавцями, а не ексекютивом С. О. К. Маланчукою передана ці гроші ексекютиві Ст. Орг. з тою надією, що згадана організація від себе дасть якусь жертву і разом перешле на місце призначення.

А. Маланчук, секр. Ст. Орг.

Пошукуй МИКОЛУ ШУМАКА, що, здається, перебуває в місті Шікато, Хтось його знає, або він сам, прошу повідомити мене на адресу: 173-39

MARY KONTRA, 141 Attorney Street, New York City. Згори дякую тому, що поділяєте мій його адресу. — Марія Контра.

ЛІТНИЦЯ (SUMMER RESORTS)

ПРИЙММО ЛІТНИКІВ НА ФАРМУ.

Знамените положення. Добра пожива. Умірковані ціни.

Головний: MARY MUSCHINSKY, "Chesterfield", Box 83, Oskdale, Conn.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. 223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. Офісові години 10—8; неділя 11—2. Жінка-доктор до обсягу. X & флюороскоп.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

Тел. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в нещільно рано від 10 до 12.

ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Без ріжниць, як далеко поїзд Нью-Йорк. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щиро і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 165 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2565

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удербейкер заряджує погребамі по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified Funerals as low as \$150. Telephone: Orchard 4-8084

ГРІМ УДАРІВ У ДІМ З ВІЙСКОМ.

Підчас буревію в селі Нугачеві коло Берестя на Поліссі грім ударив у дім А. Павлинського. У домі кватиркував відділ війська. Грім убив на місці каноніра М. Скарука з Пружан, а трьох інших тяжко поразив.

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ.

(58)

Уловці цілком не подобалося це, що він мусів відтепер маширувати на кінці валки і наглядати за тим „третім білим чоловіком“, що з укриття вбивав їх один по одному. Ану він сам дістане стрілу між лопатки, почав він думати. А це зовсім не був гарний вигляд, коли вони знайшли свого побратима, облитого в крові, з заритим обличчям у траві.

Його могла стрінути така сама доля. Головно з тим невідомим „третім“. Він навіть не знав, як той третій виглядає. А незнання річей додає всім страху. Та що було робити, коли той проклятий Голм. напосівся на нього. Рад не рад, він мусів полишитися позаду і ніби наглядати за третім білим чоловіком. Оглядаючись боязко, він поволі тягнувся за рештою.

А тимчасом Док виконував свій плян: коли дикуни залишили свого вбитого товариша, Док скоренько зіскочив з дерева і подався до нього. Там він переконався, що дикуни залишили стрілу в Алячак так, як вона застрягла. Це вразувало його, бо він так плянував. Тепер він кинувся до стріли і почав її витягати. Йому йшло про те, щоб одною стрілою вбити кількох.

Витягнувши закріплену стрілу, Док здригнувся. Він не любив убивати людей, навіть коли ті люди були душогуби і дикуни. Та що тут було робити, коли вони схопили його найкращого приятеля та невинувату дівчину і погрозували їм смертю. Життя їх могло бути врятоване тільки смертю дикунів. Ідучи за ними, він побачив, що ліс рідшав. Він затревожився.